

Aspekty činnosti rozhodčího

Rozhodčí není při utkání v pozici hlídače a udělovače trestů, ale v pozici osoby, která utkání řídí (vede). Její snahou je stylem vedení (řízení) utkání předcházet vzniku takových situací, za které by bylo nutné udělovat tresty. Pravidla florbalu dávají značný prostor rozhodčímu v tom, co vše záleží na jeho posouzení, rozhodčí by tedy měl být schopen maximální empatie k chování ostatních účastníků utkání.

Rozhodčí je účastník utkání a jako takový se přímo podílí na jeho průběhu. Měl by tedy svou činností přispívat na atraktivitě řízeného utkání a snažit se o jeho co nejplynulejší průběh.

1. Vedení utkání

- rozhodčí by měl vystupovat v pozici „klidné síly“, to znamená být si vědom vážnosti a odpovědnosti svého postavení, ale nezneužívat ho k přehlížení hráčů;
- chování rozhodčího by mělo splňovat tyto atributy: rozhodnost, pozitivnost, uvolněnost, klid a odvahu;
- už svým postojem dává rozhodčí najevo své chování; měl by stát uvolněně, mírně rozkročen, obě ruce volně spuštěny podél těla, pěst'alka v ruce nikoliv v ústech;
- rozhodčí jsou na hřišti pro hráče ne naopak;
- rozhodčí by měl vystupovat jako osobnost, která si je jistá svými rozhodnutími;
- styl vedení utkání má odpovídat dění na hřišti
- rozhodčí musí zachovávat jednotný trend posuzování zákroků všech hráčů;
- rozhodčí se musí chovat k oběma družstvům stejně;
- rozhodčí nesmí dávat najevo antipatie vůči kterémukoliv účastníkovi utkání;
- rozhodčí musí komunikovat v maximální možné míře během hry se svým kolegou;
- rozhodčí musí vytvářet pozitivní náladu na hřišti;
- rozhodčí se musí plně věnovat dění na hřišti i při komunikaci se zapisovatelským stolkem;
- rozhodčí si musí osvojit schopnost vcítění se do jednání hráče;
- rozhodčí se nesmí tvářit, že zákrok neviděl, když k němu stojí čelem; nesvádět odpovědnost na druhého rozhodčího;

2. Komunikace

- rozhodčí se vždy při komunikaci snaží o vytváření pozitivní atmosféry;
- rozhodčí nesmí svým chováním provokovat hráče;
- rozhodčí musí komunikovat v maximální možné míře s hráči během hry, tzn. dávat jim najevo posouzení situace verbálním projevem („výhoda“, čistý zákrok – „balón“, upozorňovat na situace především před brankou apod.);
- komunikaci v přerušené hře naopak minimalizovat a vést ve formě rozhovoru (odpovědět na položenou otázku), nikoliv ve formě diskuze (hráč či kapitán se snaží rozhodčímu vysvětlit či vnutit svůj názor);
- nepřipouštět diskuze, kdy se vytváří u rozhodčích hlouček diskutujících a protahují přerušenou hru (neatraktivní z pohledu diváka);
- diskuze nepřipouštět ani o přestávkách, ale přesouvat na čas 15 minut po utkání (po vychladnutí emocí již většinou k diskuzi nedojde či je vedena v příjemnějším duchu)

3. Vnímání utkání a udělování výhod

- rozhodčí musí vnímat náladu utkání, schopnosti hráčů, jejich snahu hrát tvrdě, ale férově, taktiku jednotlivých družstev a tomu všemu přizpůsobovat styl vedení utkání;
- rozhodčí musí být schopen reagovat na změnu stylu hry v závislosti na vývoji utkání a jeho nálady;
- rozhodčí musí být schopen vypořádat a předvídat úmysly hráčů;
- rozhodčí musí udělovat výhody smysluplně a pro hráče srozumitelným způsobem; jednak signalizací, jednak slovně „výhoda“, pokud rozhodčí správně uděluje výhody, téměř není nucen udělovat tresty za opakované přestupky;
- rozhodčí musí být schopen správně posoudit, kdy výhoda přestává být výhodou a vrátit hru zpět;
- rozhodčí nesmí udělovat výhodu v nesprávných situacích a v případech, že je pro družstvo výhodnější zahrávat volný úder;
- rozhodčí musí udělovat vhodně tresty ve spojitosti s výhodou (vyloučení, volné údery, trestná střelení).

4. Interpretace pravidel

- rozhodčí musí znát pravidla naprosto dokonale a musí být schopen pravidla správně aplikovat v utkání;
- rozhodčí musí znát výklad pravidel a postupovat dle instrukcí v pravidlech;
- oba rozhodčí v páru musí interpretovat pravidla stejně, mít stejně nasazenou výši posuzování zákroků a mít celé utkání stejný styl rozhodování;
- rozhodčí by měl být schopen rozlišovat mezi úmyslným přestupkem a neúmyslným zaviněním;
- rozhodčí by neměl malé přestupky, nebo přestupky, které dobře neviděl, posuzovat jako nedovolené;
- rozhodčí si musí všimnout skrytých přestupků mimo hru, přestupků na střídačce a také přestupků během přerušení;
- rozhodčí si nesmí pomáhat vyloučením v počátku utkání a chybovat v zásadních rozhodnutích;

5. Udělování trestů

- rozhodčí musí používat správně různé druhy trestů;
- rozhodčí musí být schopen udělit první trest ve správný čas a nastavit tak měřítko pro udělování trestů pro celé utkání;
- rozhodčí musí být schopen nastavit měřítko pro udělování trestů ve správné výši a udržet jej po celé utkání;
- rozhodčí musí být schopen správně posoudit i několik po sobě jdoucích přestupků vedoucích k vyloučení a odložená vyloučení a neudělat chybu v pořadí při udělování více trestů najednou;
- není příliš vhodné striktně posuzovat samovolný přestupek, který neovlivní hru, a kterého si všiml pouze rozhodčí, vhodnější je hráče nejprve upozornit (při opakování přestupku po upozornění se již nejedná o samovolný přestupek);

6. Pohybový systém

- pohyb rozhodčích by měl být aktivní, klidný, uvolněný, vždy čelem ke hře a úsporný;
- rozhodčí se musí vyvarovat situací, kdy překáží pohybu míčku nebo hráčů;
- rozhodčí musí být schopni pomoci vzájemné spolupráce správně kontrolovat celý prostor hřiště;
- rozhodčí se musí vyvarovat situací, kdy oba rozhodčí sledují míček a nevnímají ostatní dění na hřišti;
- rozhodčí musí správně zaujímat pozici za brankou s ohledem na kontrolu brankové čáry;
- rozhodčí musí dodržovat pohybový systém;

7. Signalizace a pískání

- rozhodčí musí signalizovat nejprve směr hry a potom teprve signál pro příslušný přestupek;
- rozhodčí musí signalizovat přestupky jasně, případně doprovázet signál slovním výkladem;
- oba rozhodčí musí signalizovat podobným způsobem;
- rozhodčí musí používat signalizaci i ve vzájemné komunikaci mezi rozhodčími během utkání (kdo bude vyloučen apod.);
- důležité vlastnosti správné signalizace: hodnověrnost, jistota, rychlost, zřetelnost a styl;
- rozhodčí musí pískat dostatečně silně, variabilně, srozumitelně, oba rozhodčí podobně a vhodně zvoleným stylem;
- rozhodčí musí používat různé stupně hvizdu dle důvodu přerušení hry;
- rozhodčí by se měli vyvarovat situací, kdy zapískají přestupek současně, nebo když odpískají přestupek z příliš velké vzdálenosti.

8. Ostatní aspekty

- rozhodčí se musí dostavit k utkání včas;
- rozhodčí by měl věnovat dostatek času k přípravě na utkání;
- rozhodčí musí být oblečen dle „**Pravidel oblékání, chování a komunikace s ostatními účastníky utkání**“;
- rozhodčí musí mít v pořádku ostatní výzbroj (píšťalky, červenou kartu, měřidlo);
- rozhodčí musí před utkáním zkontrolovat zápis o utkání, hrací plochu a její okolí.

Zvláštnosti řízení mládežnických kategorií

- ✓ Je nutné stále komunikovat s hráči během utkání, stále se snažit situace vysvětlovat, upozorňovat hráče na přestupky a osvětlovat pravidla.
- ✓ Především v kategoriích starší žáci, dorostenci a junioři dochází u hráčů k rychlému vzplanutí emocí, je nutné stav těchto emocí vnímat a mít ho pod kontrolou, tzn. nedávat hráčům důvod k „vytočení se“.
- ✓ V uvedených kategoriích dochází velmi často k oplácení a dohrávání soubojů – rozhodčí se musí ve zvýšené míře věnovat dosledovávání soubojů a konfliktním situacím mimo souboj o míč.
- ✓ V dívčích (i ženských) a mládežnických kategoriích **musí** rozhodčí vždy přesně označovat místo přestupku (z něhož bude pokračovat hra), u hráčů v uvedených kategoriích je snížené vnímání a chápání hry, hráči se často na hřišti „ztrácejí“.
- ✓ Naopak uvedené kategorie velmi citlivě vnímají přístup a chování rozhodčího, tzn. situovat se do role přísného kamaráda, nikoliv mentora, a naprosto plně se věnovat utkání.
- ✓ Rozhodčí musí věnovat velkou pozornost i chování trenérů a rodičů a jakékoliv projevy nesportovního chování trenérů mládežnických družstev, samotných hráčů, tak i rodičů v hledišti, velmi přísně a okamžitě trestat.